

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 620/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom, Hlavné námestie 80, Kežmarok, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 10Tos/29/2023 z 13. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením krajského súdu o väzbe sťažovateľa s tým, že krajskému súdu bude prikázané prepustiť ho na slobodu.

II.

2. Na sťažovateľa a ďalších dvoch obvinených bola 6. apríla 2023 podaná obžaloba pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spáchaný organizovanou skupinou. Trestné stíhanie je proti sťažovateľovi vedené od 12. októbra 2022 väzobne z dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesením okresného súdu z 25. januára 2023 v spojení s uznesením krajského súdu z 23. februára 2023 boli dôvody jeho väzby rozšírené aj o dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. U sťažovateľa a u obvineného [REDAKOVANÉ] bolo zistené, že v priebehu väzobného stíhania marili objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

3. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu požiadal 17. augusta 2023 o prepustenie z väzby, ktorú odôvodnil tým, že aj keď už boli vykonané štyri hlavné pojednávania, nebola preukázaná

opodstatnenosť obžaloby. Osobitne poukázal na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] ktorá nepreukázala vo vzťahu k nemu naplnenie skutkovej vety obžaloby a zároveň ďalší vypočutí svedkovia nepotvrdili ani sčasti skutočnosti tvrdené týmto svedkom, ani participáciu sťažovateľa a ďalších spoluobvinených na drogovej trestnej činnosti. Výpoveď tohto svedka bola motivovaná snahou získať priaznivejšie postavenie v jeho trestnej veci, ako aj osobnou pomstou voči sťažovateľovi a obvinenému [REDAKOVANÉ]. V aktuálnom štádiu trestného konania neexistujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pretože na hlavnom pojednávaní už boli vypočutí všetci svedkovia, ktorých mal sťažovateľ potenciálne ovplyvňovať. Preto nie je daná dôvodná obava z jeho kolúzneho správania. K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že ďalšie trvanie väzby je vylúčené aj vzhľadom na skutočnosť, že vedenie trestného stíhania je nedôvodné. Sťažovateľ zároveň navrhol nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných obmedzení, ako aj nariadením kontroly prostredníctvom technických prostriedkov podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku.

4. O žiadosti sťažovateľa rozhodol okresný súd uznesením z 18. augusta 2023 tak, že ju zamietol a súčasne neprijal písomný sľub sťažovateľa a ani návrh na nahradenie väzby dohľadom. Okresný súd konštatoval, že dosiaľ vykonané dôkazy odôvodňujú dôvodné podozrenie, že skutku sa dopustil sťažovateľ, a to pri rešpektovaní prezumpcie neviny. Súd sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa, že už boli vypočutí všetci zásadní svedkovia, ktorými prokurátor odôvodnil obžalobu. Vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poukázal na charakter skutku kladeného sťažovateľovi za vinu, jeho závažnosť a dobre premyslený a sofistikovaný spôsob jeho páchania. Tiež poukázal na odpis z registra trestov sťažovateľa, v ktorom má dva záznamy, pričom naposledy bol rozsudkom iného okresného súdu z 13. júla 2022 uznaný vinným za drogovú trestnú činnosť. Uvedené skutočnosti nasvedčujú reálnej obave, že sťažovateľ by v prípade prepustenia mohol pokračovať v protiprávnej činnosti. Nadalej je tiež daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a to s ohľadom na analýzu telefonických hovorov sťažovateľa z väzby, z ktorých vyplýva obava, že bude pôsobiť na svedkov a mariť dokazovanie.

5. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť. Namietol absenciu materiálnych podmienok väzby pre nedôvodnosť trestného stíhania. Okresný súd založil trestné stíhanie predovšetkým na výpovedi svedka [REDAKOVANÉ], ktorý však nevedel uviesť, ako konkrétne mal sťažovateľ participovať na nadobúdaní pervitínu. Tvrdenia svedka sú založené iba na jeho domnienkach, ktoré však iní svedkovia nepotvrdili. Žiaden zo svedkov vypočutých na hlavnom pojednávaní nepotvrdil akúkoľvek okolnosť, z ktorej by vyplynulo, že sťažovateľ a ďalší obžalovaní by boli akokoľvek spolčení na drogovej trestnej činnosti. Obžaloba bola podaná na základe jedinej výpovede uvedeného svedka, ktorý vystupuje ako kajúcnik s motívom osobnej pomsty voči sťažovateľovi a obžalovanému [REDAKOVANÉ] ako aj snahou dosiahnuť priaznivejšie posúdenie v jeho trestnej veci. Sťažovateľ namietal existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pretože obavu z kolúzneho konania súdy založili na potenciálnom pôsobení a ovplyvňovaní určitých svedkov, ktorí už boli na hlavných pojednávaniach vypočutí. Preto v aktuálnom štádiu trestného konania nemôže byť daná obava z jeho kolúzneho správania. Vzhľadom na to, že trestné stíhanie je vedené nedôvodne, namietal aj ďalšie trvanie väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ zdôraznil, že pri zadržaní neboli u neho zistené žiadne drogy. V jeho dispozícii sa nachádzal iba predmet so stopovými

prvkami metamfetamínu. Ďalší výkon preventívnej väzby nemožno odôvodňovať ani dvoma predchádzajúcimi odsúdeniami. Z dôvodu opatrnosti však predniesol aj návrh na nahradenie väzby dohľadom. K argumentácii súdov o absencii výnimočných okolností prípadu vyžadovaných Trestným poriadkom na nahradenia väzby pri obzvlášť závažnom zločine sťažovateľ namietal právnu nadkvalifikáciu skutku. Stíhaný skutok totiž nemôže byť posúdený ako spáchaný v organizovanej skupine.

6. O sťažnosti rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol. K materiálnym podmienkam väzby uviedol, že po začatí dokazovania na hlavnom pojednávaní zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky obzvlášť závažného zločinu a tiež pretrváva dôvodné podozrenie, že sa ho dopustil sťažovateľ spoločne s ostatnými obžalovanými. Dôvodnosť trestného stíhania vyplýva z výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorý bol sám zapletený do trestnej činnosti obžalovaných, no jeho výpoveď nie je jediným dôkazom. V tejto súvislosti poukázal krajský súd na výsledky domovej prehliadky u obžalovaného [REDAKOVANÉ], stopové prvky metamfetamínu u sťažovateľa a závery znaleckého dokazovania, ktoré potvrdili u každého z obžalovaných škodlivé užívanie metamfetamínu. Väčší rozsah užívania tejto drogy a jej vzájomné zadovažovanie však vyplynuli nielen z výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ale aj iných svedkov. Prvky charakteristické pre správanie organizovanej skupiny boli badateľné aj v priebehu trestného stíhania, keď počas výkonu väzby spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] a sťažovateľ telefonicky dojednávajú s inými spôsob obhajoby a úkolovali iných, ako ovplyvniť svedkov. K námietkam o motíve výpovede svedka [REDAKOVANÉ] súd uviedol, že tieto tvrdenia vyznievajú účelovo, pretože motív osobnej pomsty z vykonaného dokazovania nevyplýval. K mimoriadnemu zníženiu trestu vo veci tohto svedka došlo podľa § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na jeho mimoriadne pomery, a nie podľa § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona pre pomoc pri objašňovaní trestného činu. Dôvodnosť záveru o páchaní trestnej činnosti organizovanou skupinou vyplýva z toho, že bola páchaná opakovane v priebehu niekoľkých rokov rovnakým okruhom minimálne troch osôb. To odôvodňuje podozrenie o del'be úloh medzi minimálne troma osobami pri páchaní drogovej trestnej činnosti, o jej koordinovanosti a plánovitosti.

7. U sťažovateľa zároveň naďalej existujú dôvody preventívnej väzby z dôvodu dlhodobého páchania drogovej trestnej činnosti pre sieť pravidelných odberateľov, preukázané nadužívanie pervitínu a trestnú minulosť sťažovateľa pre drogovú trestnú činnosť. Sťažovateľ sa navyše dopustil kolúzneho konania, keď z výkonu väzby prostredníctvom telefonických hovorov spolu s obžalovaným [REDAKOVANÉ] ovplyvňovali konkrétnych svedkov a dokonca došlo k zastrašeniu svedka. V dôsledku dokonaného kolúzneho konania vznikla obava, že dôjde k ovplyvňovaniu aj ďalších svedkov či inému mareniu dokazovania. Na hlavnom pojednávaní ešte nebolo vypočutých 13 svedkov a neboli vykonané ďalšie navrhované dôkazy. Preto sa krajský súd stotožnil s tým, že u sťažovateľa sú naďalej dôvody kolúznej väzby.

8. Krajský súd zdôraznil, že sťažovateľ je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, keď možno väzbu nahradiť, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu, ktoré u sťažovateľa nie sú dané. Zároveň poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ je v kolúznej väzbe dôvodne a podľa § 76 ods. 9 Trestného poriadku v takom prípade väzbu nemožno nahradiť.

III.

9. Sťažovateľ zásah do jeho práv odôvodňuje z niekoľkých aspektov. V prvom rade namieta dôvodnosť trestného stíhania. Poukazuje predovšetkým na účelovosť výpovede svedka [REDACTED]. Výpoveď tohto svedka nie je podporená žiadnym iným dôkazom pri preukázaní toho, že sťažovateľ participoval na nadobudnutí pervitínu a jeho distribúciu konečným konzumentom. Sťažovateľ namieta, že dokazovaním zistené skutkové okolnosti vylučujú naplnenie kvalifikačného znaku organizovanej skupiny. Sťažovateľ poukazuje na konkrétne rozpory a nedostatky vo výpovedi tohto svedka na hlavnom pojednávaní.

10. Vo vzťahu ku kolúznej väzbe sťažovateľ nesúhlasí s tým, že krajský súd zdôrazňuje, že v jeho prípade ide o dokonanú kolúziu. Tiež nesúhlasí so záverom, že v dôsledku jeho kolúzneho konania je odôvodnená obava z pôsobenia aj na ďalších svedkov, teda nielen tých, na ktorých už pôsobil. V tejto súvislosti namieta, že napadnuté uznesenie týchto svedkov konkrétne nemenuje, v dôsledku čoho môže väzba trvať až do úplného skončenia dokazovania na hlavnom pojednávaní a výsluchy nemožno vylúčiť ani v priebehu odvolacieho konania. Sťažovateľ považuje za nedôvodnú aj preventívnu väzbu, pretože bola odôvodnená iba jeho predchádzajúcim odsúdením a užívaním pervitínu, pretože o páchaní trestnej činnosti neexistuje relevantný dôkaz. Sťažovateľ nesúhlasí s názorom krajského súdu, že jeho väzbu nemožno nahradiť z dôvodu dokonaného kolúzneho konania. Sťažovateľ vyjadril názor, že v jeho prípade boli dané výnimočné okolnosti umožňujúce jeho väzbu nahradiť, pretože skutok bol právne nadkvalifikovaný ako spáchaný organizovanou skupinou.

IV.

11. Obsahom základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy je ustanovenie, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňajú ustanovenia dohovoru, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní, a čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

12. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 417/2011) vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, t. j. musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať

skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu, a že sa obvinený trestného činu dopustil, a zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 Trestného poriadku.

13. Pokiaľ sťažovateľ namieta nedostatky v materiálnych predpokladoch väzby z hľadiska dôvodnosti trestného stíhania, hodnotenia výpovede svedka Tkáča, je potrebné uviesť, že určujúcim faktorom zostáva dôvodnosť obvinenia. Úlohou ústavného súdu pri preskúmaní ústavnosti väzby v štádiu súdneho konania nie je posudzovať mieru podozrenia sťažovateľa zo spáchania žalovaného trestného činu. Pokiaľ by ústavný súd predbežné hodnotenie dôkazov vykonal, atrahoval by si právomoc všeobecných súdov, ktorá mu z hľadiska subsidiarity neprislúcha (III. ÚS 523/2021, bod 18, III. ÚS 518/2021, bod 13). Ústavný súd z hľadiska materiálnej podmienky väzby týkajúcej sa dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom v štádiu súdneho konania je však oprávnený posúdiť, či sa všeobecný súd dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa v žiadosti o prepustenie z väzby. Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol konkrétne okolnosti, ktoré zakladajú dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom, a tým preukazujú dôvodnosť vznesenia obvinenia sťažovateľovi ako základného materiálneho predpokladu väzby. Dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa je založená nielen na výpovedi svedka [REDAKOVANÉ], aj keď táto výpoveď je významným dôkazom o trestnej činnosti. Konanie sťažovateľa, ako aj ostatných obžalovaných potvrdzujú aj ďalšie zadovážené dôkazy – vykonané domové prehliadky u obžalovaných, ale aj ich samotné výpovede a výpovede iných svedkov (svedok [REDAKOVANÉ]). Výpovede svedkov, ako aj ostatných obžalovaných dávajú logický záver o dôvodnosti podozrenia voči sťažovateľovi. Krajský súd sa riadne vysporiadal s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa dôvodnosti trestného stíhania. Podozrenie voči sťažovateľovi preto nie je založené na abstraktných úvahách. Vzhľadom na to, že vec sa aktuálne nachádza v štádiu hlavného pojednávania, súd konajúci o obžalobe sa bude musieť vysporiadať so zákonnosťou a hodnovernosťou namietanej výpovede svedka [REDAKOVANÉ]. Tiež konečná právna kvalifikácia skutku sa prejaví v meritórnom rozhodnutí súdu.

14. V súvislosti s ďalším materiálnym predpokladom trvania väzby odôvodňujúcim preventívnu väzbu je zrejmé, že krajský súd vychádzal z okolností páchania drogovej trestnej činnosti. Trestná činnosť mala byť páchaná dlhodobo, opakovane a organizovane. Navyše, sťažovateľ mal páchať trestnú činnosť a zároveň užívať pervitín v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za inú drogovú trestnú činnosť, kedy mu bol zároveň uložený zákaz požívania návykových látok a probačný dohľad. Preto záver krajského súdu o tom, že naďalej existuje dôvod preventívnej väzby, má racionálny základ.

15. Vo vzťahu k dôvodnosti kolúznej väzby je podstatné, že u sťažovateľa ide o dokonanú kolúziu, pretože sťažovateľ (spolu s obžalovaným [REDAKOVANÉ]) sa konkrétne popísaným konaním snažil ovplyvniť svedkov a dokonca ich aj zastrašiť, čo vo veci nie je sporné. Sťažovateľ argumentuje, že svedkovia, ktorých mal ovplyvňovať, už boli vypočutí a krajský súd nemenuje, ktorých ďalších svedkov by mohol ovplyvňovať. Vyjadrenie krajského súdu k tejto námietke, že uskutočnené kolúzne konanie sťažovateľa odôvodňuje obavu aj vo vzťahu k výpovediam ďalších svedkov, je ústavne akceptovateľné. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na nález č. k. IV. ÚS 13/2022, je potrebné uviesť, že uvedený nález vychádzal z odlišnej situácie, pretože nešlo o dokonané kolúzne konanie.

16. To, že krajský súd zdôraznil, že u sťažovateľa ide o dokonanú kolúziu v zmysle § 76 ods. 9 Trestného poriadku, je prejavom sústredeného postupu krajského súdu, keďže táto skutočnosť je významná pre posúdenie možnosti nahradenia väzby podľa § 80 a 81 Trestného poriadku. Záver, že sťažovateľ sa dopustil kolúzneho konania, a preto je nahradenie jeho väzby vylúčené, je v súlade so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. k. Tpj 67/2023. Aj napriek tomu však krajský súd posúdil všetky významné okolnosti veci a vzhľadom na charakter trestnej činnosti, ako aj ovplyvňovanie svedkov sťažovateľom z väzby, dospel k záveru, že väzbu nie je možné nahradiť. Napadnuté uznesenie krajského súdu a ani jeho postup nemožno považovať za rozporný s ústavnými právami sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu